

тойзи начинъ: въ торфа (растелината) въ която още се виждатъ клончетата, листата и пр., по подиръ природата прави буритѣ вжглища, отъ тия чернитѣ камъни вжглища и отъ тия най-сѣтнѣ антрацита. Ще рѣче, торфа е най-младий и най-нечистий вжглородъ, а антрацита най-старий и най-чистий.

Торфѣтъ (растелина) е единъ видъ камъни вжглища, въ които можемъ да намѣримъ още растителни остатѣци, отъ които сж се образували.

Торфа се образува още въ настоящето врѣме.

Буритѣ вжглища (лигнитѣ) прѣдставляватъ едно землянисто, дървено или влакнесто вжгделиво вещество съ бурий прахъ и съ 55—75% вжглородъ и значително количество битуминозно вещество. Горятъ лесно съ димящъ пламъкъ. Буритѣ вжглища, иматъ най-голѣмото распространение въ терциерната формация. Буритѣ вжглища даватъ по-малко топлина отъ чернитѣ. Отъ тѣхъ получватъ парафинъ, който служи за правение на парфинови свѣщи и пр.

Чернитѣ вжглища, прѣдставляватъ едно черно, лъскаво вжгленно вещество съ 75—90% вжглорода и по-малко количество битуминозни вещества, отколкото буритѣ вжглища. Горятъ съ ясенъ пламъкъ и издаватъ димъ, като испущатъ ароматическо-битуминозна миризма. Образуватъ пластове въ по-старитѣ формации (карбонска и пр.). Чернитѣ камъни вжглища се употрѣбляватъ въ Европа като топливо отъ 100 години насамъ, а въ Китай отъ 1270 год. Колкото по-вече горятъ и даватъ силенъ пламъкъ толкова сж по-добри. Чрѣзъ суха дестилация се получава отъ тѣхъ газътъ за освѣтление. Въ България сж познати черни камъни вжглища отъ диасъ-формация при Бѣлоградчикъ, отъ флишената формация при Тръвна и пр.

Антрацитѣтъ е черно силно лъскаво и крѣхко вжгленно вещество съ по-вече отъ 90% вжглорода. Въ огъня изгаря при силното течение на въздуха. Антрацитъ се намира въ силурската и пр. формации. Антрацита се намѣри въ България между Айтось и Бургасъ, въ камънитѣ отъ едно-врѣменно лавопроисхождение; екземпляри отъ тойзи антрацитъ се намиратъ въ природоиспитателната сбирка при областната реална гимназия въ Сливенъ.